

Зміст

ДО 150-РІЧЧЯ З ДНЯ НАРОДЖЕННЯ М.С.ГРУШЕВСЬКОГО

Філінюк А.Г. Етносоціальна концепція “народ-нація” в світоглядній системі професора М.Грушевського	7
Завальнюк О.М. Михайло Грушевський як історик освіти українців	17
Баженов Л.В. Поділля в житті та творчості Михайла Грушевського	33
Trubchaninov S. Podilians who are students of Mykhailo Hrushevskyi	44

РОЗВИТОК КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОЇ СФЕРИ ПОДІЛЛЯ: СТОРІНКИ ІСТОРІЇ

Прокопчук В.С. Дунаєвеччина: освітня домінанта XV–XVIII ст.	60
Каросєва Т.Р. Розвиненість освітньої галузі як ознака модернізації міста початку XX ст. (на прикладі Вінниці Подільської губернії)	73
Сесак І.В. Учительські інститути Правобережної України початку XX століття	81
Кліщинський П.В. Вінницький учительський інститут в роки Першої світової війни (1914–лютий 1917): умови діяльності, матеріальне забезпечення і студентсько-викладацький склад	97
Телячий Ю.В. З історії літературного життя Поділля в 1917–1920 рр.	105
Стецюк В.Б., Мельничук К.В. Старшинські школи армії УНР та УГА на Поділлі (липень – листопад 1919 р.)	112
Комарніцький О.Б. Участь студентів педагогічних навчальних закладів України у ліквідації неписьменності дорослого населення (20–30-ті рр. XX ст.)	121
Красота І.В. Підготовка офіцерського складу інженерних військ Збройних Сил України у Кам'янці-Подільському в 1994–2005 рр.	134

ІДЕОЛОГІЯ, ПОЛІТИКА ТА КУЛЬТУРА

Стецюк В.Б. Гарнізони російської армії у культурному житті Поділля (др. пол. XIX – поч. XX ст.)	140

Melnychuk K. Images of Poland and Poles in the Soviet propaganda of the 1920's and 1930's (case of Podillya)	150
Старенький І.О. Топонімічний ландшафт Кам'янця-Подільського: комунізація та декомунізація	156
Лозовий В.С. Європейський досвід втілення історичної політики як політичної технології міжнаціонального примирення	170
Вонсович Г.Б. Громадянське суспільство в контексті сучасної політичної освіти	177
Блажевич Ю.І., Блажевич О.І. Мистецька сотня “Рух до перемоги” Хмельниччини – воїнам АТО (2014–2016 рр.)	191

ЕТНОКУЛЬТУРА, КОНФЕСІЙНЕ ЖИТТЯ І ПОБУТ ПОДОЛЯН

Кулішова А.А., Пагор В.В. Домініканський костел в Кам'янці-Подільському: історія будівництва та реставрації (XIV ст. – 2016 р.)	206
Кух О.М., Стецюк В.Б. Оборонні синагоги Поділля (XVI–XVIII ст.)	215
Іваневич Л.А. Взаємовпливи у святковому народному вбранні східних словаків та подільських українців	223
Єсюнін С.М. Адвокатура Поділля в період інтеграції до російської судової системи наприкінці XVIII – в першій половині XIX ст. (1793–1840 рр.)	240
Грабовська О.В. Культура використання силікатної цегли в архітектурі Вінниці початку XX ст.	256
Палилюлько О.М., Стецюк В.Б. Соціальна робота – важливий напрямок роботи земств Поділля (1911–1920 рр.)	263
Олійник С.В. Галицькі біженці на Поділлі періоду Першої світової війни (1914–1916 рр.)	270
Андрущак Р.І. Вилучення костельних цінностей на Поділлі в 1922 р.	278
Боровець І.І. Відродження української національної церкви (Володимирський храм УПЦ КП у Солобківцях 2000–2016 рр.)	287

ІСТОРІОГРАФІЯ, ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО ТА МЕТОДОЛОГІЯ

Адамський В.Р. “Просвіти” Поділля доби Директорії УНР в історіографічних студіях	302
Мицик Ю.А., Тарасенко І.Ю. З документів до історії Кам'янець-Подільського державного українського університету	323
Машталір А.І., Крик Н.В. Політична інструменталізація постаті Тараса Шевченка як чинник національного відродження у Наддніпрянській Україні у 1917–1920 рр. (за матеріалами архівних установ)	332

Покалюк В.В. Навчальна, наукова та громадсько-політична робота сільськогосподарських вишів УСРР на початку 30-х рр. (на матеріалах журналу “Студент революції”)	340
Білецька Т.В. Контент-аналіз як метод дослідження історичних джерел (на основі аналізу публікацій газети “Клію” – друкованого органу історичного факультету Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка)	354

ДІЯЧІ ОСВІТИ, КУЛЬТУРИ І НАУКИ НА ПОДІЛЛІ

Задорожнюк А.Б. Ю.Сіцінський – укладач університетського курсу “Історія Поділля”	361
Яблонська Д.Р. Ректори Кам’янець-Подільського інституту народної освіти (1921–1930 рр.)	373
Бачинська О.М. Подолянин Олекса Приходько – організатор музично-хорового відродження	381
Трембіцький А.М. Наукова і творча спадщина подолянина Володимира Січинського 20–30-х років ХХ століття	386
Хоптяр Ю.А. А.С.Хоптяр та творення шкільних краєзнавчих музеїв на Кам’яниччині у 1960-х роках	418
Філінюк А.Г. Павло-Роберт Маґочій – почесний професор Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка	426

НАШІ ЮВІЛЯРИ

Газін В.П. Слово про талановитого колегу (професору В.В.Нечитайлу – 75)	439
Гуцал В.А., Могилов О.Д. Анатолій Федорович Гуцал (до 70-річчя від дні народження та 50 річчя в археології)	443
Рибак І.В. Анатолій Назаров: півстоліття в українській освіті (до 70-річчя від дня народження)	461
Завальнюк О.М., Прокопчук В.С. Математик з душею лірика (до 65-річчя професора І.М.Конета)	466
Кшевецький В.С. Проректору Івану Михайловичу Конету – 65!	484
Комарніцький О.Б. Вченому-подолянину Ю.А.Зіньку – 60	488
Завальнюк О.М. Наукові напрями досліджень Ю.А.Хоптяра (до 55-річчя від дня народження)	494
Завальнюк О.М. Історичні студії подолянина В.Р.Адамського (до 50-річчя від дня народження)	503

ХРОНІКА НАУКОВОГО І ОСВІТНЬОГО ЖИТТЯ

Конет І.М., Білик Р.М. Звітна наукова конференція викладачів, докторантів і аспірантів університету за підсумками НДР у 2015–2016 навчальному році	517
Опря І.А. Спеціалізована вчена рада у Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка: поступ вперед	534
Дубінський В.А., Газін В.В. Хроніка наукового життя історичного факультету Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка у 2016 році	543
Солопчук М.С., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.М. X Всеукраїнська науково-практична конференція з міжнародною участю “Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти”	553
Газін В.В., Дубінський В.А. “Круглий стіл” з історії українського державотворення доби гетьманування Петра Дорошенка	562
Конет І.М., Білик Р.М. VIII конференція молодих вчених університету	568
Конет І.М., Білик Р.М. Звітна наукова конференція студентів і магістрантів університету за підсумками НДР у 2015–2016 навчальному році	582
Комарова О.О. Культурний форум “Кам'яний острів” – громадська ініціатива кам'янчан	611

РЕЦЕНЗІЇ ТА БІБЛІОГРАФІЯ

Марчук В.В. Хоптяр А.Ю.: “Діяльність партії соціалістів-революціонерів у Правобережній Україні в 1896–1907 рр.”: монографія. – Кам'янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2016. – 324 с.	617

PRO MEMORIA

Співак В.І., Онуфрієва Л.А. Професор Анатолій Шинкарюк (1952–2015) – гордість Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка	625
Бесарабчук Г.В. Солопчук Микола Сергійович: сторінки життя та професійної діяльності великого керівника рідного факультету	636
Наші автори	646

Our authors	651
Зміст	656
Contents	661
Содержание	666
Вимоги до статей	671

Contents

IT IS DEVOTED TO THE 150TH ANNIVERSARY OF THE BIRTH OF MYKHAILO HRUSHEVSKYI

Anatoly Filinyuk. Ethno-social concept of “people-nation” in the ideological system by professor M.Hrushevskyi	7
Oleksander Zavalniuk. Mykhailo Hrushevskyi as Ukrainian education historian	17
Lev Bazhenov. Podolia in the life and work of Mykhailo Hrushevskyi	33
Sergiy Trubchaninov. Podilians who are students of Mykhailo Hrushevskyi	44

THE DEVELOPMENT OF THE CULTURAL AND EDUCATIONAL SPHERE OF PODILLYA: PAGES OF HISTORY

Viktor Prokopchuk. Dunayevchyna: educational dominant of XV–XVIII centuries	60
Tetiana Karoyeva. Development of education sector as an indication of town modernization in the forepart of XX century (exemplified by the town of Vinnytsia, Podillia province)	73
Ivan Sesak. Teacher’s Institute Right-Bank Ukraine early twentieth century	81
Pavlo Klishchynskyi. Vinnitsa pedagogical institute in the First World War (1914 – February 1917): conditions, financial support and student-teaching staff	97
Yurii Teliachyi. From the History of Literary Life of Podillia Region in 1917–1920	105
Vadym Stetsiuk, Kateryna Melnychuk. Military shoosls of army of UPR and UGA in Podillya (yule-november 1919)	112
Oleksander Komarnitskyi. Participating of students of pedagogical educational establishments of Ukraine is in liquidation of illiteracy (20–30th XX century)	121

Igor Krasota. Preparation of engineering officers of the Armed Forces of Ukraine in the 1994–2005	134

IDEOLOGY, POLITICS AND CULTURE

Vadym Steciuk. Garrisons of Russian army in cultural life of Podillya (1860th – 1914)	140
Kateryna Melnychuk. Images of Poland and Poles in the Soviet propaganda of the 1920's and 1930's (case of Podillya)	150
Igor Starenky. De-communization of toponymy in Kamyanets'-Podil's'ky	156
Vitaly Lozovyi. European experience in implementing historical politics as a political technology of international reconciliation	170
Gennady Vonsovych. Civil society in the political education context	177
Yurii Blazeivich, Olga Blazeivich. Art hundreds “Movement to victory” of Khmelnytsky region to ATO soldiers (2014–2016)	191

ETHNIC CULTURE, RELIGIOUS LIFE AND THE LIFE PODOLYAN

Anna Kuleshova, Valentyn Pahor. Dominican church in Kamianets-Podilskyi: History of construction and restoration (XIV century – 2016)	206
Olesya Kuch, Vadym Steciuk. Fortress synagogues of Podillya (XVI–XVII centuries)	215
Lilia Ivanevych. The mutual influence of the festive folk attire of the East Slovaks and Ukrainians from Podillia	223
Sergiy Yesiunin. Advocacy of Podolia during the integration period to Russian legal system in the late XVIII and first half of the XIX century (1793–1840)	240
Olga Grabovska. The culture of usage of lime-sand brick in Vinnitsa architecture of an early twentieth century	256
Oksana Palyjul'ko, Vadym Steciuk. Social work – important activity of Podillya's zemstvos	263
Sergiy Oliynyk. Refugees from Galychyna on Podillia during the First World War (1914–1916)	270
Roman Andrushchak. Confiscation of church property in Podillya region in 1922	278
Ivan Borovets. Renaissance of the Ukrainian national church (The Church of St. Volodymyr in Solobkivtsi 2000–2016)	287

HISTORIOGRAPHY, STUDYING OF SOURCES AND METHODOLOGY

Viktor Adamskyi. “Prosvitas” of Podillia region of the times of Directory of Ukrainian People’s Republic in historiographic studies	302
Yurii Mycyk, Inna Tarasenko. From documents to the history of Kamianets-Podilskyi State Ukrainian University	323
Andriy Mashtalir, Nazariy Kryk. Political instrumentation of the figure of Taras Shevchenko as a factor of national revival in Dnieper Ukraine in 1917–1920 (based on archival materials)	332
Vadym Pokaliuk. Training, scientific, social and political activity of the agricultural higher education institutions of USSR in the early 30’s (adapted from “The student of revolution” magazine)	340
Tetiana Biletska. Content analysis as a method of studying historical sources (on the basis of the analysis of publications of the newspaper of the historical faculty “Clio”)	354

WORKERS OF EDUCATION, CULTURE AND SCIENCE ON PODILLYA

Andriy Zadorozhnyuk. E.Setsinsky – compiled by a university course “History of Podolia”	361
Diana Yablonsky. The rectors of Kamianets-Podilskyi institute of public education (1921–1930)	373
Olesya Bachyska. Podolyanyn Olexa Prykhodko – the organizer of the musical-choral revival	381
Anatoly Trembitsky. Scientific and creative heritage of Podolyanin Volodymyr Sichynsky 20–30th years of the 20th century	386
Yurii Choptyar. A.S.Khopiar and the creation of school local lore museums of Kamianets-Podilskyi district in 1960th	418
Anatoly Filinyuk. Pavlo-Robert Mahochii – a Honourable Professor of Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University	426

OUR HEROES OF AN ANNIVERSARY

Volodymyr Gazin. The word about a talented colleague (Professor V.V.Nechitaylo – 75)	439
Vitaly Gutsal, Oleksander Mogyllov. Anatoly Gutsal (to the 70th anniversary of his birthday and 50th anniversary in archaeology)	443

Ivan Rybak. Anatoly Nazarov: half a century in Ukrainian education (to the 70th anniversary of his birth)	461
Oleksander Zavalniuk, Victor Prokopchuk. Mathematician with the soul of lyric poetry (to the 65th anniversary of Professor Ivan Konet)	466
Volodymyr Kshevetskyi. Vice-rector Ivan Konet is 65!	484
Oleksander Komarnitskyi. Scientist-podolyanyn Yury Zinko is 60	488
Oleksander Zavalniuk. Y.A.Khoptiar's trends of scientific research (to the 55th birthday anniversary)	494
Oleksander Zavalniuk. Historical studios of Podolyanyn Adamsky (to the 50th anniversary of birth)	503

CHRONICLE OF THE SCIENTIFIC AND EDUCATIONAL LIFE

Ivan Konet, Roman Bilyk. Reporting scientific conference of lecturers, doctoral students and postgraduate students of the University based on the results of research work in 2015–2016 academic year	517
Igor Oprya. Specialized Scientific Council in Ivan Ohienko Kamianets-Podilsky National University: steps forward	534
Volodymyr Dubinsky, Volodymyr Hazin. Scientific activity of Faculty of HistoryKamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University in 2016	543
Mykola Solopchuk, Gennady Besarabchuk, Dmytro Solopchuk. X Allover Ukraine Scientific and Practical Conference with international participation “The formation of the healthy way of life of the student and pupil youth by the means of education”	553
Volodymyr Hazin, Volodymyr Dubinsky. “Round table” on the history of Ukrainian statehood day Hetman Petro Doroshenko	562
Ivan Konet, Roman Bilyk. VIII Conference of Young Scientists of the University	568
Ivan Konet, Roman Bilyk. Reporting conference of students and undergraduates of the University on the basis of research in the 2015–2016 academic year	582
Olga Komarova. Cultural forum “Stone Island” is the is public initiative of Kamianets-Podilsky cityzens	611

OPINION AND BIBLIOGRAPHY

Vasyl Marchuk. Хоптяр А.Ю.: “Діяльність партії соціалістів-революціонерів у Правобережній Україні в 1896–1907 рр.”: монографія. – Кам’янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2016. – 324 с.	617

PRO MEMORIA

Vitaly Spivak, Liana Onufriyeva. Professor Anatoly Shynkaryuk (1952-2015) – pride of Ivan Ogienko Kamyanets-Podilsky National University	625
Gennady Besarabchuk. Mykola Solopchuk: pages of life and professional activity of the great head of the native faculty	636
Our authors in Ukrainian	646
Our authors in English	651
Contents in Ukrainian	656
Contents in English	661
Contents in Russian	666
Conditions of writing of the article	671

Содержание

К 150-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ М.С.ГРУШЕВСКОГО

Филинчук А.Г. Этносоциальная концепция “народ-нация” в мировоззренческой системе профессора М.Грушевского	7
Завальнюк А.М. Михаил Грушевский как историк просвещения украинцев	17
Баженов Л.В. Подолия в жизни и творчестве Михаила Грушевского	33
Trubchaninov S. Podilians who are students of Mykhailo Hrushevskyi	44

РАЗВИТИЕ КУЛЬТУРНО-ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ СФЕРЫ ПОДОЛЬЯ: СТРАНИЦЫ ИСТОРИИ

Прокопчук В.С. Дунаевеччина: образовательная доминанта XV–XVIII вв.	60
Каролева Т.Р. Развитость образовательной отрасли как признак модернизации города в начале XX в. (на примере Винницы Подольской губернии).....	73
Сесак И.В. Учительские институты Правобережной Украины начала XX века	81
Клищинский П.В. Винницкий учительский институт в годы Первой мировой войны (1914–февраль 1917): условия деятельности, материального обеспечения и студенческо-преподавательский состав	97
Телячий Ю.В. Из истории литературной жизни Подолья в 1917–1920 гг.	105
Стецюк В.Б., Мельничук К.В. Офицерские школы армии УНР и УГА на Подолии (июль–ноябрь 1919 г.)	112
Комарницкий А.Б. Участие студентов педагогических учебных заве- дений Украины в ликвидации неграмотности (20–30-е гг. XX в.)	121
Красота И.В. Подготовка офицерского состава инженерных войск Вооруженных Сил Украины в Каменце-Подольском в 1994–2005 гг. ...	134

ИДЕОЛОГИЯ, ПОЛИТИКА И КУЛЬТУРА

Стецюк В.Б. Гарнизоны русской армии в культурной жизни Подолья (вт. пол. XIX – нач. XX в.)	140
Melnychuk K. Images of Poland and Poles in the Soviet propaganda of the 1920's and 1930's (case of Podillya)	150
Старенький И.А. Топонимический ландшафт Каменца- Подольского: коммунизация и декоммунизация	156
Лозовой В.С. Европейский опыт воплощения исторической политики как политической технологии межнационального примирения ...	170
Вонсович Г.Б. Гражданское общество в контексте современного политического образования	177
Блажевич Ю.И., Блажевич О.И. Творческая сотня “Движение к победе” Хмельнитчины – воинам АТО (2014–2016 гг.)	191

ЭТНОКУЛЬТУРА, КОНФЕССИОНАЛЬНАЯ ЖИЗНЬ И БЫТ ПОДОЛЯН

Кулишова А.А., Пагор В.В. Доминиканский костел в Каменце-Подоль- ском: история строительства и реставрации (XIV в. – 2016 г.)	206
Кух О.М., Стецюк В.Б. Оборонные синагоги Подолья (XVI–XVIII вв.)	215
Иваневич Л.А. Взаимовлияния в праздничном народном наряде восточных словаков и подольских украинцев	223
Есюнин С.М. Адвокатура Подолии в период интеграция в российскую судебную систему в конце XVIII – первой половине XIX в.	240
Гравовская О.В. Культура использования силикатного кирпича в архитектуре Винницы начала XX века	256
Палылюлько О.М., Стецюк В.Б. Социальная работа – важное направление работы земств Подолья	263
Олийник С.В. Галицийские беженцы на Подолье периода Первой мировой войны (1914–1916 гг.)	270
Андрущак Р.И. Изъятие костельных ценностей на Подолье в 1922 г.	278
Боровец И.И. Возрождение украинской национальной церкви (Владимирский храм в Солобовцах 2000–2016 гг.)	287

ИСТОРИОГРАФИЯ, ИСТОЧНИКОВЕДЕНИЕ И МЕТОДОЛОГИЯ

Адамский В.Р. “Просвиты” Подолья периода Директории УНР в историографических студиях	302
Мыцык Ю.А., Тарасенко И.Ю. Из документов к истории Каменец- Подольского государственного украинского университета	323

Машталир А.И., Крик Н.В. Политическая инструментализация фигуры Тараса Шевченко как фактор национального возрождения в Приднепровской Украине в 1917–1920 гг. (по материалам архивных учреждений)	332
Покалюк В.В. Учебная, научная и общественно-политическая работа сельскохозяйственных вузов УССР в начале 30-х гг. (на материалах журнала “Студент революции”)	340
Билецкая Т.В. Контент-анализ как метод исследования исторических источников (на основании анализа публикаций газеты “Клио” – печатного органа исторического факультета Каменец-Подольского национального университета имени Ивана Огиенко)	354

ДЕЯТЕЛИ ОБРАЗОВАНИЯ, КУЛЬТУРЫ И НАУКИ НА ПОДОЛЬЕ

Задорожнюк А.Б. Е.Сецинский – составитель университетского курса “История Подолии”	361
Яблонская Д.Р. Ректоры Каменец-Подольского института народного образования (1921–1930 гг.)	373
Бачинская О.М. Подольянин Алексей Приходько – организатор музыкально-хорового возрождения	381
Трембицкий А.М. Научное и творческое наследие подолянина Владимира Сичинского 20–30-х годов XX века	386
Хоптяр Ю.А. А.С.Хоптяр и создание школьных краеведческих музеев на Каменеччине в 1960-х гг.	418
Филинюк А.Г. Павел-Роберт Магочий – почетный профессор Каменец-Подольского национального университета имени Ивана Огиенко	426

НАШИ ЮБИЛЯРЫ

Газин В.П. Слово о талантливом коллеге (Профессору В.В.Нечитайлу – 75)	439
Гуцал В.А., Могилев А.Д. Анатолий Федорович Гуцал (К 70-летию со дня рождения и 50 лет в археологии)	443
Рыбак И.В. Анатолий Назаров: полвека в украинском образовании (К 70-летию со дня рождения)	461
Завальнюк А.М., Прокопчук В.С. Математик с душой лирика (к 65-летию профессора И.М.Конета)	466
Кшевецкий В.С. Проректору Ивану Михайловичу Конету – 65!	484

Комарницький О.Б. Ученому-подолянину Ю.А.Зинько – 60	488
Завальнюк А.М. Научные направления исследований Ю.А.Хоптяра (к 55-летию со дня рождения)	494
Завальнюк А.М. Исторические исследования подолянина В.Р.Адамского (к 50-летию со дня рождения)	503

ХРОНИКА НАУЧНОЙ И ОБРАЗОВАТЕЛЬНОЙ ЖИЗНИ

Конет И.М., Билык Р.Н. Отчетная научная конференция преподавателей, докторантов и аспирантов университета по итогам НИР в 2015–2016 учебном году	517
Опря И.А. Специализированный ученый совет в Каменец-Подольском национальном университете имени Ивана Огиенко: движение вперед	534
Дубинский В.А., Газин В.В. Хроника научной жизни исторического факультета Каменец-Подольского национального университета имени Ивана Огиенко в 2016 году	543
Солопчук Н.С., Бесарабчук Г.В., Солопчук Д.Н. X Всеукраинская научно-практическая конференция с международным участием “Формирование здорового способа жизни студенческой и школьной молодежи средствами образования”	553
Газин В.В., Дубинский В.А. “Круглый стол” по истории украинского государственного строительства в период гетманства Петра Дорошенко	562
Конет И.М., Билык Р.Н. VIII конференция молодых ученых университета	568
Конет И.М., Билык Р.Н. Отчетная научная конференция студентов и магистрантов университета по итогам НИР в 2015–2016 учебном году	582
Комарова О.О. Культурный форум “Каменный остров” – общественная инициатива каменчан	611

РЕЦЕНЗИИ И БИБЛИОГРАФИЯ

Марчук В.В. Хоптяр А.Ю.: “Діяльність партії соціалістів-революціонерів у Правобережній Україні в 1896–1907 рр.”: монографія. – Кам’янець-Подільський: Видавець ПП Зволейко Д. Г., 2016. – 324 с.	617

PRO MEMORIA

Спивак В.И., Онуфриева Л.А. Профессор Анатолий Шинкарюк (1952–2015) – гордость Каменец-Подольского национального университета имени Ивана Огиенко	625
Бесарабчук Г.В. Солопчук Николай Сергеевич: страницы жизни и профессиональной деятельности выдающегося руководителя родного факультета	636
Наші автори	646
Our authors	651
Зміст	656
Contents	661
Содержание	666
Требования к статьям	671